

Хэжэнгын аймагай Хэжэнгэ һууринай хүүгэдэй «Жаргал» сэсэрлиг гэнэн
нютагай засагай бээ дааһан хургуулийн урдахи болбосоролой
эмхи зургаан

671450 Хэжэнгын аймаг, Хэжэнгэ һуурин, Ленинэй гудамжа, 2
сайт: <https://bur-madou-ki.tvoysadik.ru/> эл.хаяг: sadzhargal@mail.ru

*Ахалагша бүлгэмдэ үнгэргэгдэхэ
«Гэрэй амитад» гэнэн квест-наадан*

Хүмүүжүүлэгшэ: Анзанова Биликма Дондокдоржиевна

Хэжэнгэ
2022

Он жэлнүүд үнгэржэ, саг хубилна, хүмүүжүүлгын эрилтэнүүдшье ондоо болоно. Тиимэһээ мүнөө үсын хүмүүжүүлэгшэ сагай хэлгээн соо шэнэ хүгжэлтэ, онол аргуудые дахажа, сагтай адли ябаха шадабаритай, тааруу байха ёготой. Элдэб һонирхолтой ажаябуулга зохёохо, үхибүүдэй бэлиг шадабари элирүүлхэ, үхибүүе шагнаха, ойлгохо, шэглүүлхэ, һанаалуулха (хэлэжэ үгэхэ) хэрэгтэ бэлэн байха мүн.

Квест-наадан хадаа шэнэ педагогическэ технологиуудай нэгэн болоно. Квест гээшэ бэдэрэлгэ гү, али ушарта ябадал болоно. Квест – наадан ямаршьеб зорилготой, тэрэниие туйлахын тула элдэб һаад бэрхэшээлнүүдые дабажа гараха хэрэгтэй. Үхибүүд бүхы сэдхэлээрээ энэ нааданда шунгажа ороно, эдэбхитэйгээр ажаябуулгада хабаадалсана.

«Гэрэй амитад» гэхэн нэрэтэй болбосоролой ажаябуулга квест-нааданай түхэлөөр үнгэргэгдэнэ. Үхибүүд буряад хэлэ ойлгожо, буряад хэлэн дээрэ үгэнүүдые болон мэдүүлэлнүүдые зохёоно, өөрынгөө мэдэсээ хүгжөөнэ, бэхижүүлнэ, бэлиг шадабарияа, үүсхэлээ гаргана, харуулна. Мүн тиихэдэ үхибүүдэй хоорондохи хани харилсаан, эб хамта нүхэсэл хүгжэнэ, нэгэдэнэ.

Доро үгтэһэн хабсаргалта архив болгожо оруулһан анимацитай презентацинууд болоно.

Үхибүүдэй квест-нааданай ямар нэгэ шатын даабари дүүргэхэдэ, анимированна «Гэрэй амитад» презентациин амитадай дүрэ зурагууд нэгэ нэгээр самбарта харуулагдана.

«Миисгэй» гэхэн презентаци соо 7-дохи слайд дээрэ нюдэнэй гимнастика байна. 8-дахи слайдаар гимнастикаяа дабтахата болоно.

Бэсын дасхал «Мүнгэн хонхонууд» гэхэн үхибүүдэй вокальна студиин дуушад гүйсэдхэнэ.

«Юун үгы болооб?» гэхэн анимацитай презентациин туһаар интерактивна наадан үнгэргэгдэнэ. Презентациин түрүүшын слайд дээрэ гэрэй амитадай зурагууд харуулагдана. Үхибүүд тэдэниие нэрлэнэ. Доро зүүн углууда байһан шара гурбалжан дарахата, амитадай зурагууд үгы болохо. Саашань ногоон сахариг дарагдана. Нэгэ амитаар дуталдажа, зурагууд бии болоно. Үхибүүд үгы байһан амита нэрлэжэ туршана. Тиигээд улаан мүшэн дарагдана, өөрыгөө үхибүүд шалгана. Үшөө нэгэ наадан «Зэрлиг амитад» үнгэргэгдэнэ.

https://drive.google.com/file/d/1pingkS4P8mezsX9UH45tEiYEy258_zVb/view?usp=sharing

Темэ: «Гэрэй амитад»

Маяг: мэдэсэ, дадал шадабари бэхижүүлгын интегрированна квест-наадан

Образовательна обласинуудай интеграци: «Социально-коммуникативна», «Ойлгожо (мэдэжэ) абахын», «Хэлэ хүгжөөлгын», «Художественно-эстетическэ», «Физическэ»

Формо: тусхайта нюурай, бүлгэмэй, фронтальна

Гол зорилго: «Гэрэй амитад» темээр үзэһэнөө бэхижүүлхэ, буряад аман хэлэнэй эдэбхи хүгжөөхэ

а) *хургалгын зорилгонууд:* «Гэрэй амитад», «Зэрлиг амитад» гэхэн темэнүүдээр үзэһэнөө, сэхэ ба дугаарлаһан тоо болон элдэб үнгэнүүдэй нэрэнүүдые дабтаха, бэхижүүлхэ, хүмүүжүүлэгшын асуудалнуудта харюусажа хургаха

б) *хүгжөөлгын зорилгонууд:* шагнаад ба хараад хадуудаг анхарал, ухаан бодол, физическэ эдэбхи болон мэдүүлэлнүүдые зохёохо шадабари хүгжөөхэ

в) *хүмүүжүүлгын зорилгонууд:* эб хамта нүхэсэл, бэе бээ хүндэлэлгэ, харюусалгатай байлга хүмүүжүүлхэ, гэрэй амитадта, буряад арадай дуу хүгжэмдэ, аман зохёолдо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ.

Урид ябуулагдаха ажал: Гэрэй амитад тухай хөөрэлдөөн, художественно литература уншалга, темээр зурагуудые харалга, зураг зуралга, лепкэ, аппликаци ба конструировани, арадай аман зохёолтой танилсалга, оньһон үгэнүүдые ба жороо үгэнүүдые сээжээр хэлэлгэ, дидактическэ нааданууд.

Хэрэгсэлнүүд: ноутбук, мультимедийна проектор, экран (самбар), табан ондоо үнгэтэй, дээрээ тоогой зурагтай, досоогоо даабаритай конвертнууд, нохойн персонаж, элдэб шатануудтай квест-нааданай карта, шала дээрэхи «горхон», «хаданууд», «болдогууд», туулмаг, хэмжээгээрээ ба үнгөөрөө илгаатай гэрэй амитад - нааданхайнууд, Power Point презентаци «Гэрэй амитад», Power Point презентаци «Миисгэй», нюдэнэй гимнастикын презентаци, бэсын дасхалай хүгжэм дуун, интерактивна дидактическэ «Юун үгы болооб?» гэхэн наадан, үхибүүдтэ бэлэгүүд.

Оролто үйлэ.

Хүмүүжүүлэгшэ: Үхибүүд, газаамнай ямар саг бэ?

Үхибүүд: Намар.

Хүмүүжүүлэгшэ: Намартаа ямар болодог бэ?

Үхибүүд: Хүйтэн болодог. Бороо ородог. Набшаһад шара, улаан, хүрин, шара улаан болодог. Шубууд дулаан орон руу нийдэдэг...

(Сюрпризна саг: нохой гүйжэ ороно, улина, бархирна)

Хүмүүжүүлэгшэ: Сайн байна, нохой. Ши хэн гэжэ нэрэтэйбши? Яагаабши? Юун болооб?

Нохой: Би Шарик гэжэ нэрэтэйб. Би нүхэдөөрөө наадахаа һананаб, теэд нүхэдөө олоногүйб. Туһалыт, нүхэдыемни бэдэрэлсыт! Хаана гээшэб нүхэдни?

Хүмүүжүүлэгшэ: Баарһан нохой. Туһалхамнай гү?

Үхибүүд: Тиие, тиие.

Хүмүүжүүлэгшэ: Теэд яажа шамда туһалхабибди?

Нохой: Энэ карта танда тулалха. Би ондоо тээгүүр бэдэрхээ ошохом. Нүхэдыем олоо хаа, намда хонходооройгты.

Гол үйлэ.

Хүмүүжүүлэгшэ: Теэд, хаана бэдэрхэ гээшэбди? Ямар нүхэдтэй юм? Нохоймнай хэлэнгүй ябашабал... Ерэгты, сугларагты, үхибүүд, картаяа хараа.

(Хүмүүжүүлэгшэ ба үхибүүд карта харана)

Хүмүүжүүлэгшэ: Харагты даа, энэ манай сэсэрлиг байна. Эндэһээ бидэ хайшаа ошохобибди?

(Үхибүүд сэг зурлаагаар нэгэдэхи зурагта дүтэлнэ)

1. Квест-нааданай карта

Хүмүүжүүлэгшэ: Харагты, энэ юун бэ?

Үхибүүд: Горхон. *(Харюуда үхибүүдэй ядалдаа хаань, хүмүүжүүлэгшэ тулална, зураг нэрлэнэ, үгэ дабтуулна)*

Хүмүүжүүлэгшэ: Зүб, энэ горхон. Горхон дээгүүр гарахабди. Эндэмнай даабари байха. Тэрэниие дүүргээ хаа, нэгэдэхи нохойн нүхэрые олохобди. Тиигээд хайшаа ошохобибди?

(Үхибүүд сэг зурлаагаар хоёрдохи зурагта дүтэлнэ)

Хүмүүжүүлэгшэ: Харагты, үхибүүд, энэ юун бэ?

Үхибүүд: Хаданууд.

Хүмүүжүүлэгшэ: Ямар томо хаданууд гээшэб! Эндэ хада дээгүүр ябахабди. Хадын саана үшөө нэгэ даабари байха. Тэрэниие дүүргээ хаа, нохойн хэдыдэхи нүхэрые олохобибди?

Үхибүүд: Нохойн хоёрдохи нүхэрые олохобди.

Хүмүүжүүлэгшэ: Зүб, нохойн хоёрдохи нүхэрые олохобди. Саашаа ябая. Энэ зураг харагты. Зураг дээрэ үхибүүд юу хэнэб?

(Үхибүүд харюусана)

Хүмүүжүүлэгшэ: Энэ гурбадахи даабаримнай. Бидэ бээе амаруулхабди. Саашань хараа. Энэ юун бэ?

Үхибүүд: Болдогууд. *(Харюуда үхибүүдэй ядалдаа хаань, хүмүүжүүлэгшэ тулална, зураг нэрлэнэ, үгэ дабтуулна)*

Хүмүүжүүлэгшэ: Болдогууд дээгүүр гараад, даабари дүүргэхэбди. Хэдыдэхи?

Үхибүүд: Дүрбэдэхи.

Хүмүүжүүлэгшэ: Саашаа ябая. Энэ зураг харагты. Энэ юун бэ?

Үхибүүд: Туулмаг.

Хүмүүжүүлэгшэ: Эндэ даабари дүүргэхэбди. Хэдыдэхи?

Үхибүүд: Табадахи.

Хүмүүжүүлэгшэ: Зай, бодогты. Ябахамнай гү?

Үхибүүд: Ябая!

Хүмүүжүүлэгшэ: Горхо бэдэрхэмнай гү?

Үхибүүд: Бэдэрэе.

Хүмүүжүүлэгшэ: Хаанаб?

(Үхибүүд горхо бэдэрнэ)

Үхибүүд: Энэ байна!

Хүмүүжүүлэгшэ: Бэрхэнүүд! Тээд горхон дээгүүр яагаад гарахабибди? Дэбхэрээд гү, али тамараад гү?

Үхибүүд: Дэбхэрээд!

Хүмүүжүүлэгшэ: Горхо гарахын тула, эгээл зоригтой хүн хэрэгтэй. Хэнтнай түрүүн ябахаб?

(Үхибүүд али нэгээс түрүү болгоно, үгы наа үхибүүн өөрыгөө дурадхана)

Хүмүүжүүлэгшэ: *(Үхибүүнэй нэрэ)* ... түрүүн ябаха. Тэрэнээ дахаад, бэе бэеынгээ хойноһоо байгты. Хэн һүүлшын бэ? *(Үхибүүд һүүлшын үхибүү нэрлэнэ)*. Ши, *(үхибүүнэй нэрэ)*, урдахидуулаа хаража ябаарай, зай? Зай, булта бэлэн гүт? Горхон дээгүүр дэбхэрэе!

(Булта горхо гатална)

Хүмүүжүүлэгшэ: Горхо гараабди, тээд даабари хаана бэ? Бэдэрэе.

(Үхибүүд даабаритай конверт бэдэрнэ, тэрэниие олоно)

Хүмүүжүүлэгшэ: Бэрхэнүүд! Конверт соо даабари байна хадаа. Конверт дээрэ ямар тоо бэ?

Үхибүүд: Нэгэ тоо.

Хүмүүжүүлэгшэ: Конверт ямар үнгэтэйб?

(Үхибүүд конвертын үнгэ нэрлэнэ)

Хүмүүжүүлэгшэ: Нэгэдэхи даабари дүүргэе. Уншахам. Шагнагты.

1. «Ямаршые буряад оньһон үгэ, жороо үгэ ба шүлэг хэлэгты»

Хүмүүжүүлэгшэ: Үхибүүд, ямар оньһон үгэ мэдэхэбта?

(Үхибүүд мэдэхэ оньһон үгэнүүдые, шүлэгүүдые хэлэнэ)

Хүмүүжүүлэгшэ: Ямар бэрхэнүүдбта, үхибүүд! Таанад оньһон үгэнүүдые хэлэбэт, харин би жороо үгэ мэдэхэб. Хэн мэдэхэб, намтай сугтаа хэлээрэйгты.

Тэмээн, тэмээн, тэбэрюухэй,

Тэмээнэй хүбүүн табарюухай.

Хүмүүжүүлэгшэ: Бэрхэнүүд! Хурса хэлэтэй үхибүүд байнат. Харыт, бидэ юу олообибди?

[2. Анимированна презентаци «Гэрэй амитад»](#) самбарта харуулагдана

Үхэрэй зураг бии болоно

Үхибүүд: Үхэр.

Хүмүүжүүлэгшэ: Зүб, бидэ үхэр олообди. Дабтагты: Бидэ үхэр олообди.

Үхибүүд: Бидэ үхэр олообди.

Хүмүүжүүлэгшэ: Саашаа ябахамнай гү?

Үхибүүд: Ябая.

Хүмүүжүүлэгшэ: Урдамнай юун гээшэб? Харагты даа.

(Хадануудай урда зогсоно (Хаданууд шала дээрэ скотчоор хэгдэнхэй))

Хүмүүжүүлэгшэ: Үндэр гэгшын хада байна. Аймшагтай хада байна, үндэр. Би түрүүн ябаһуу. Намай нажаагаад, ябахат. Хадын саана үшөө нэгэ амита олохобди.

Яажа хада дээгүүр ябахые харагты, шагнагты: гарнуудаа хажуу тээшэнь табяад, хада дээшээ гаранаб, доошоо буунаб. Дээшээ - доошоо. Яарангүйгөөр, аалихан ябагты. Хада доошоо бү унагты.

Мүнөө таанад бэе бээе дахаад, «дээшээ-доошоо» гэжэ хэлэжэ байгаад, ябагты.

(Хада булта дабана)

Хүмүүжүүлэгшэ: Булта буугаа гүбди? Хэн гээгдээб? Харагты. Хүн ябана гү? Зай, мүнөө даабаритай конверт бэдэрэе. Хэн олооб?

(Үхибүүн харюусана)

Хүмүүжүүлэгшэ: Конверт ямар үнгэтэй бэ? *(Үхибүүд үнгын нэрлэнэ).* Ямар тоо байнаб?

Үхибүүд: Хоёр.

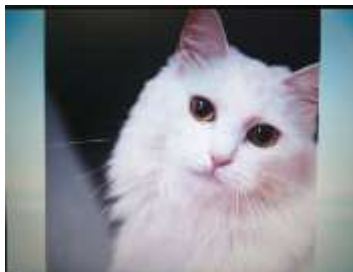
Хүмүүжүүлэгшэ: Конверт соо хэдыдэхи даабариб?

Үхибүүд: Хоёрдохи.

Хүмүүжүүлэгшэ: Зүб. Зай, хоёрдохи даабари уншаһуу.

2. Экран руу харагты. Асуудалнуудта харюусагты
Презентаци «Миисгэй» самбар дээрэ харуулагдана

https://drive.google.com/file/d/1pingkS4P8mezsX9UH45tEiYEy258_zVb/view?usp=sharing

Хүмүүжүүлэгшэ: Үхибүүд, энэ юун бэ?

Үхибүүд: Миисгэй. (Энэ миисгэй).

Хүмүүжүүлэгшэ: Бэрхэт, үхибүүд. Энэ миисгэй. Дабтагты: «Энэ миисгэй». Ямар үнгэтэй миисгэйб?

Үхибүүд: Сагаан. (Энэ сагаан миисгэй).

Хүмүүжүүлэгшэ: Саашань харая. Мүнөө мэдүүлэл зохёе. Энэ миисгэй яанаб?

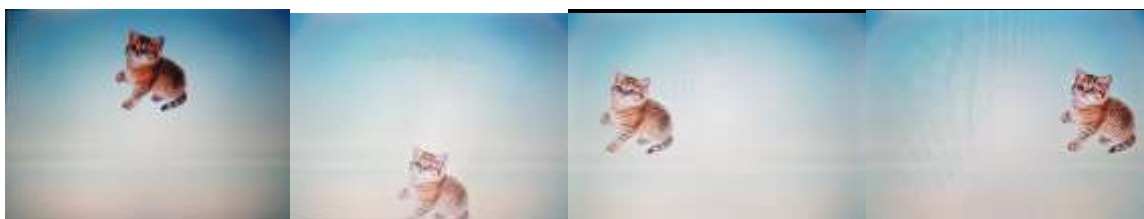
Слайднууд нэгэ нэгээр харуулагдана

Үхибүүд: Харана. Энэ миисгэй харана.
Хүмүүжүүлэгшэ: Энэ миисгэй яанаб?
Үхибүүд: Унтана. Энэ миисгэй унтана.
Хүмүүжүүлэгшэ: Энэ миисгэй яанаб?
Үхибүүд: Наадана. Энэ миисгэй наадана.
Хүмүүжүүлэгшэ: Энэ миисгэй яанаб?
Үхибүүд: «Мяу» гэнэ. Энэ миисгэй «мяу» гэнэ.
Хүмүүжүүлэгшэ: Бэрхэнүүд. Үшөө дахин дабтая:
 Энэ миисгэй харана.
 Энэ миисгэй унтана.
 Энэ миисгэй наадана.
 Энэ миисгэй «мяу» гэнэ.

Хүмүүжүүлэгшэ: Үү, харыт! Энэ жаахан миисгэй дээшээ, доошоо, хажуу тээшээ, нүгөө тээшээ ябана. Миисгэе нюдөөрөө хараад, дахагты: дээшээ, доошоо, хажуу тээшээ (зүүлжээ), нүгөө тээшээ (баруулжаа). Үшөө дахин дабтая: «Дээшээ, доошоо, хажуу тээшээ (зүүлжээ), нүгөө тээшээ (баруулжаа)».

Нюдэнэй гимнастика үнгэргэгдэнэ

Хүмүүжүүлэгшэ: Үхибүүд, харыт наашаа! Бидэ үшөө нэгэ амита олообди! Юу олообиди?

*Анимированна презентаци «Гэрэй амитад» самбар дээрэ харуулагдана
 Миисгэйн зураг биш болоно*

Үхибүүд: Миисгэй.
Хүмүүжүүлэгшэ: Зүб, бидэ миисгэй олообди. Дабтагты: бидэ миисгэй олообди. Бэрхэнүүд!
Хүмүүжүүлэгшэ: Саашаа ябая. Үү, харгыдамнай юун хэбтэнэ гээшэб? Үшөө нэгэ конверт байна. Ямар тоо байнаб?
Үхибүүд: Гурба тоо.
Хүмүүжүүлэгшэ: Гурбадахи даабари уншаһуу.

3. Бэеын дасхал хэгты

<https://www.youtube.com/watch?v=l0A7tyRgTLs>

Хүмүүжүүлэгшэ: Ямар гоёор сэнгэбэбибди! Зай, саашаа ябахамнай гү?

Хүмүүжүүлэгшэ: Үү, харыт, үхибүүд! Урдмнай намаг. Олон болдогууд байна. Хэдыб? Хайшан гээд гарахабибди?

Үхибүүд: Дэбхэрээд.

Хүмүүжүүлэгшэ: Бэе бээе дахаад, аалихан дэбхэрэгты. Тоологты болдогуудые. Даабари бэдэрэгты. Хэн олооб? Конверт ямар үнгэтэй бэ? Хэды тоо байнаб? Даабари дүүргээ наа, бидэ үшөө нэгэ амита олохобди. Даабари уншагуу.

4. «Юун үгы болооб?» гэхэн наада наадагты.

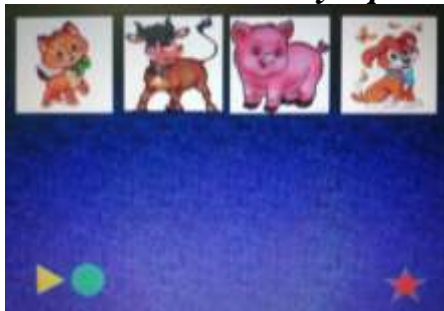
Хүмүүжүүлэгшэ: Үхибүүд, 2 бүлгэм болоё.

(Үхибүүд хоёр бүлгэм боложо хубаарна)

Хүмүүжүүлэгшэ: Түрүүн 1-дэхи бүлгэм наадахат. Хоёрдохи бүлгэм, эдэ хабаадагшадта юумэ хэлэнгүй байгты.

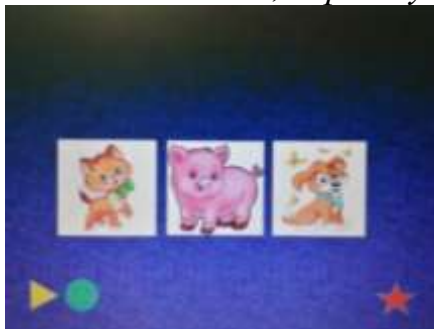
Эхилэе. Ямар амитад байнаб? Нанажа абагты.

Интерактивна наадан «Юун үгы болооб?»

Хүмүүжүүлэгшэ: Эндэ байһан гурбалжан дарахада, амитад үгы болохо. 5 болотор тоолоод, сахариг дарагты.

(Амитад бии болоно, харин булта бэшэ)

Хүмүүжүүлэгшэ: Ямар амитан үгыб? Нэрлэгты. Улаан мүшэ дараад, өөрыгөө шалгагты.

Үшөө нэгэ наадан «Зэрлиг амитад» үнгэргэгдэнэ.

Хүмүүжүүлэгшэ: Даабари бидэ дүүргээбди. Ямар амита олоо гээшэбди? Харагты! Энэ ямар амитан бэ?

*Анимированна презентаци «Гэрэй амитад» самбар дээрэ харуулагдана
Мориной зураг бии болоно*

Үхибүүд: Морин!

Хүмүүжүүлэгшэ: Зүб, бидэ мори олообди. Дабтагты: бидэ мори олообди!

Үхибүүд: Бидэ мори олообди.

Хүмүүжүүлэгшэ: Саашаа ябахамнай гү? Картаяа харая. Эндэмнай туулмаг зуранхай байна. Даабари хаанаб? Хэн олооб? Конверт ямар үнгэтэй бэ? Хэды тоо байнаб? Даабари уншаһуу.

5. «Намда - шамда» наада наадагты.

Хүмүүжүүлэгшэ: Харагты, намда иимэ гоё туулмаг байна. Энээн соо юун бии гээшэб? Бултадаа ерээд, нэгэ нэгээр абагты. Үхибүүд, мүнөө таанад паара болоод байгты. Урда урдаһаа харагты. Хэндэ ямар амитан байнаб, хэлэгты. Нүхэрһөө һурагты. Жэшээн, намда гахай, шамда?

(Хүмүүжүүлэгшэ нэгэ үхибүүнтэй паара болоод, наадана. Үхибүүд паара соогоо бэе бээтээ наадана)

(Бэрхэ үхибүүдтэ даабари нэгэ бага хүндэ болгоходо болоно: амитанайнгаа хэмжээ (томо-жаахан) ба үнгэ нэрлэхэ)

Хүмүүжүүлэгшэ: Бэрхэнүүд! Бидэ наадаабди, даабари дүүргээбди. Ямар амита олоо гээшэбибди? Харагты!

*Анимированна презентаци «Гэрэй амитад» самбар дээрэ харуулагдана
Хониной зураг бии болоно*

Үхибүүд: Хони.

Хүмүүжүүлэгшэ: Бидэ хони олообди. Дабтагты: бидэ хони олообди. *(Үхибүүд дабтана).* Бэрхэнүүд!

Түгэсхэлэй үйлэ. Рефлекс.

Хүмүүжүүлэгшэ: Бидэ даабаринуудые бултыень дүүргээбди! Үхибүүд, хэн ерээб манайда? *(Нохой)*. Юундэ нохой уйлааб? Хаана бидэ нүхэдыень бэдэрээбибди? Хаагуур ябаабибди? Бидэ булта сэнгээ гүбди? Ямар даабари эгээл хүнгэн байгааб? Ямар даабари хүндэ байгааб? Ямар даабари эгээл гоё байгааб? Ямар амитадые олообибди? *(Үхибүүд харюусана)*

Үхибүүд: Бидэ үхэр, миисгэй, мори, хони олообди.

Хүмүүжүүлэгшэ: Ямар амитанай нүхэдые олообибди? *(Үхибүүд харюусана)*.

Нохойгоо дуудахамнай гү?

Үхибүүд: Дуудая. Шари-и-и-к!

(Нохой ерэнэ, баярлана, баярые хүргэнэ, бэлэгүүдые барюулна)

Хүмүүжүүлэгшэ: Нохойтоёо хатархамнай гү? Ямар хатар гоё бэ?

Үхибүүд: Ёохор хатар гоё даа!

(Булта ёохор хатарна. Үхибүүд ёохор дуулана)

Нохой: Ямар гоё ёохор хатарба гээшэбиб! Баярлаа! Зай, үхибүүд. Би гэртээ бусахам даа нүхэдөөрөө. Баяртай!

Хүмүүжүүлэгшэ ба үхибүүд: Баяртай!

Хабсаргалтанууд:

Архив:

https://drive.google.com/file/d/1pingkS4P8mezsX9UH45tEiYEy258_zVb/view?usp=sharing

[1. Квест-нааданай карта](#)

[2. Анимированна презентаци «Гэрэй амитад»](#)